

VZDĚLÁVACÍ PROGRAM –
DĚTSKÝ DOMOV
A ŠKOLNÍ JÍDELNA
LITOMĚŘICE

Název zařízení: Dětský domov a Školní jídelna Litoměřice

Adresa zařízení: Čelakovského 8, 412 01 Litoměřice

Jméno ředitele: Mgr. Radka Badinková

Kontakty: telefon: 416 74 12 26
reditel@ddltn.cz, zastupce@ddltn.cz
www.ddltn.cz

IČO: 627 696 51

Zřizovatel: Ústecký kraj
Krajský Úřad – Ústecký kraj
Odbor školství, mládeže a tělovýchovy
Velká Hradební 3118/48
400 02 Ústí nad Labem

Kontakty: telefon: 475 657 111
urad@kr-ustecky.cz
<http://www.kr-ustecky.cz>

Platnost dokumentu: Od 6.8.2018

CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Základní údaje:

Dětský domov, Litoměřice, Čelakovského 8 byl dnem 1.1.1996 zřízen příspěvkovou organizací MŠMT ČR pod identifikačním číslem 62769651

K 1.10.2001 se Dětský domov, Litoměřice, Čelakovského 8, stal příspěvkovou organizací Ústeckého kraje.

Od 1.1. 2006 je v rejstříku škol a školských zařízení zapsán jako Dětský domov a Školní jídelna, Litoměřice, Čelakovského 8, příspěvková organizace

Úkoly organizace jsou vymezeny ve zřizovací listině, kterou vydala Rada Ústeckého kraje dne 28.11.2001 pod č.j: 193/2001.

Poslání a cíle:

Dětský domov zajišťuje výchovnou, hmotnou a sociální péči dětem, které ze závažných důvodů nemohou být vychovávány ve vlastní rodině a nemohou být osvojeny nebo umístěny v jiné formě náhradní rodinné péče.

Účelem zařízení je zajišťovat nezletilé osobě, a to zpravidla ve věku od 3 do 18 let, případně zletilé osobě do 19 let, na základě rozhodnutí soudu o ústavní výchově nebo ochranné výchově nebo o předběžném opatření náhradní výchovnou péči v zájmu jeho zdravého vývoje, řádné výchovy a vzdělávání.

Zařízení může poskytovat plné přímé zaopatření zletilé nezaopatřené osobě po ukončení ústavní výchovy, připravující se na budoucí povolání, nejdéle však do věku 26 let, a to za podmínek sjednaných ve smlouvě mezi nezaopatřenou osobou a zařízením.

Kapacita Dětského domova je 24 dětí, které jsou rozděleny do tří rodinných skupin. V každé skupině jsou kmenoví dva pedagogičtí pracovníci a jeden pracovník sociální péče.

Pedagogičtí pracovníci pečují o děti podle jejich individuálních potřeb. Ve vztahu k dětem plní zejména úkoly výchovné, vzdělávací a sociální. Metodicky pedagogické pracovníky řídí vedoucí vychovatelka. Pracovníci sociální péče zabezpečují zejména noční služby a zodpovídají za stav prádla a ošacení, za hygienu a čistotu prostor své rodinné skupiny.

Dětský domov je umístěn v poklidné části města Litoměřic. Domov je obklopen velkou zahradou. Děti jsou přijímány do zařízení na základě rozhodnutí soudu a převážně z DDÚ.

Dle stupně dosaženého vzdělání a mentální úrovně jsou děti řazeny do předškolního a školního zařízení. Dětský domov spolupracuje s institucemi, které zajišťují předškolní, školní, středoškolské a vysokoškolské vzdělání. Dále také se sociálními pracovníky, zákonnými zástupci, zájmovými útvary, místními lékaři, PPP, SPC, policií ČR a kurátory pro mládež. aj.

Materiální podmínky zařízení:

V domově jsou děti umístovány v jedno, dvou až třílůžkových pokojích v jednotlivých rodinných skupinách. Pokoje jsou vybaveny lůžky s úložným prostorem, zamykatelnými nočními stolky, psacím stolem, židlemi a skříněmi. V každé rodinné skupině je společná místnost, sloužící jako obývací pokoj, ve které je sedací souprava, stěna, televize, počítač. Dále má každá rodinná skupina svou kuchyňskou linku, koupelnu a WC. Součástí domova je také školní jídelna, prádelna, společenské místnosti, internetová místnost, sklady a místnosti pro zaměstnance (ředitelna, vychovatelna, kanceláře ekonomky, vedoucí stravování, vedoucí vychovatelky, místnost pro údržbáře, zahradníka a kuchyň). Zařízení se nachází uprostřed velké zahrady, ke které patří i prostory pro uložení sportovních potřeb. Druhá budova dětského domova je zrekonstruována na Startovací byt, který byl vytvořen pro studenty DD

starších 18ti let. Součástí startovacího bytu je půdní prostor pro uchování sportovních potřeb a také garáže pro dvě služební auta.

Ekonomické podmínky

Dětský domov je příspěvkovou organizací, jejímž zřizovatelem je Ústecký kraj. Chod zařízení je zabezpečován z rozpočtu kraje (náklady na provoz). Další finanční prostředky má možnost zařízení získat sponzorskými dary, nebo formou účelových dotací (projekty). Při nakládání s finančními prostředky jsou uplatňovány zásady hospodárnosti, efektivity a účelnosti. Zařízení hospodaří dle zásad rozpočtové kázně s ročním rozpočtem přiděleným od zřizovatele, který tvoří větší část. Menší část rozpočtu tvoří příspěvky na úhradu péče od rodičů, dětí ze sirotčích důchodů a také sponzorské dary.

Personální podmínky

Do zařízení jsou přijímáni jedinci na základě výběrového řízení a při splnění stanovených podmínek (životopis, vstupní pohovor, předpoklady pro činnost stanovené zákonem č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 109/2002 Sb., o ústavní výchově, ve znění pozdějších předpisů.

Pedagogický sbor tvoří:

- Ředitelka
- Zástupkyně ředitelky – vedoucí vychovatelka
- 6 kmenových vychovatelů

Provozní úsek tvoří:

- Ekonomka
- 4 pracovnice sociální péče (pomocné a noční vychovatelky)
- Vedoucí stravování
- 2 kuchařky
- údržbář

Práva a povinnosti všech pracovníků upravuje vnitřní řád, náplň práce a další platné předpisy.

CHARAKTERISTIKA VP

Zaměření vzdělávacího programu se stanovuje dle věkové skladby a mentální úrovně dětí.

Vzdělávací program je zaměřen na rozvoj výchovy a vzdělávání dětí, které jsou umístěné ve školském zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy.

Z příchodem dítěte do zařízení se zavádí osobní plán rozvoje dítěte, ve kterém se konkrétně specifikují individuální cíle výchovy a vzdělávání. Tento plán je průběžně aktualizován.

Vzdělávací program slouží všem výchovným pracovníkům dětského domova jako soubor cílů, kterých je potřeba dosáhnout při výchově a vzdělávání dětí dle jejich individuálních schopností. Základním cílem práce pedagogů je poskytnout dětem výchovu a vzdělávání s důrazem na individuální péči, poskytnou stabilní a bezpečné prostředí pro jejich osobnostní a citový rozvoj.

V oblasti vzdělávání jsou v zařízení považovány za důležité tyto klíčové kompetence:

1. Kompetence k učení (umět se učit, práce s informacemi, samostatné pozorování, experimentování atd.)
2. Kompetence k řešení problémů (rozpoznat problém, plánovat způsob řešení, využívat

vědomosti pro různé varianty řešení atd.)

3. Kompetence komunikativní (formulovat a umět vyjádřit své myšlenky, naslouchat druhým, využívat informační a komunikační prostředky atd.)
4. Kompetence sociální a interpersonální (spolupracovat v týmu, být ohleduplný k druhým, přispívat k diskusi v menším i větším kolektivu atd.)
5. Kompetence občanské (respektovat přesvědčení druhých, chápat základní demokratické principy společnosti, rozhodovat se zodpovědně, jednat ekologicky atd.)
6. Kompetence pracovní (používat bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, přistupovat zodpovědně k výsledkům pracovní činnosti atd.)

Obsah a cíle výchovy a vzdělávání

Cíle výchovy a vzdělávání:

Cíle výchovy a vzdělávání se promítají do individuálních programů rozvoje osobnosti dítěte, které jsou vypracovány dle věkových a individuálních možností dětí.

Hlavními cíli vzdělávání a výchovy je eliminace rizik a vytváření podmínek pro co největší možný autentický rozvoj osobnosti, disponující potřebnou mírou pro sebepoznání, sebeúcty a zodpovědnosti za sebe sama pro svůj úspěšný samostatný život:

- Přispívat k rozvíjení a uspokojování potřeby sebeúcty, tj.vážít si sám sebe, přijímat se jako hodnotná, lidská bytost
- Ukazovat, jak má vypadat „správné“ chování, tj. chování, které od nich vyžadujeme
- Ukazovat a učit je respektujícímu způsobu chování, jednání, myšlení a cítění, jak vůči sobě, tak vůči druhým
- Učit děti procházet životními událostmi a soucitem vůči sobě a následně i druhým
- Učit, jak nalézat své vlastní záměry a způsoby, jak je zdravým způsobem naplňovat
- Učit děti sebepoznání, přijetí sebe sama a akceptací toho, kým jsou – eliminovat srovnávání, odsuzování, mocenské postoje, manipulaci, obviňování
- Podporovat a rozvíjet svobodné a zodpovědné projevy, uplatňování práv a naplňování zodpovědnosti“
- Učit, jak nalézat pozitivní a konstruktivní projevy v chování, jednání a prožívání životních situací
- Učit děti vnímavému a trvale zodpovědnému projevu ke svému životnímu prostředí, přírodě a lidem
- Učit děti sebemotivaci ke svému vlastnímu rozvoji, získávání dovedností a znalostí, sebepoznání a důvěře v sebe sama
- Učit je konstruktivnímu řešení problémů ve vnitřním i vnějším světě a rozpoznání vlastní míry zodpovědnosti
- Učit, jak respektujícím a účinným způsobem komunikovat verbálně, neverbálně i citově
- Učit, jak oceňovat a podporovat jednak sebe sama, tak i druhé
- Učit děti zdravému způsobu života, rozpoznávat destruktivní návyky a vlivy a nepouštět je do svého života

- Učit, jak spolupracovat, jak pozitivně přistupovat k sobě i druhým, jak konstruktivně postupovat při práci na svých úkolech
- Utvářet a upevňovat hygienické návyky
- Rozvíjet zájem o sport, hudbu, tanec
- Připravit děti na samostatný a plnohodnotný život ve společnosti

Vzdělávací oblasti výchovy a vzdělávání:

Hlavním obsahem výchovy a vzdělávání je příprava na samostatný život jedince a maximální možná míra jeho rozvoje osobnosti.

1. JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE:

- Rozumová výchova, multikulturní výchova a enviromentální výchova

2. UMĚNÍ A KULTURA:

- Multikulturní výchova
- Hudební výchova
- Výtvarná výchova
- Rodinná výchova
- Estetická výchova

3. VÝCHOVA KE ZDRAVÍ:

- Výchova ke zdravému životnímu stylu
- Zdravotní výchova
- Tělesná výchova, sportovní a rekreační činnost
- Rodinná výchova a sexuální výchova
- Citová a mravní výchova, ochrana duševního vlastnictví

4. ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

- Pracovní výchova
- Estetická výchova

V oblasti vzdělávání se prolínají **průřezová témata**, která přispívají ke komplexnosti vzdělávání dětí a pozitivně ovlivňují proces utváření a rozvíjejí již zmíněné klíčové kompetence.

Jednotlivá průřezová témata a jejich přínos:

1. Osobnostní a sociální výchova :

- vede k porozumění sobě samému a druhým
- napomáhá k zvládnání vlastního chování
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v DD kolektivu i mimo ni
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (např. konfliktů)
- formuje studijní dovednosti
- podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny

- pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů
- přispívá k uvědomování mravních rozměrů různých způsobů lidského chování
- napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování

2. Výchova demokratického občana:

- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení
- vede k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě
- vychovává k úctě k zákonu
- rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku
- učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti
- přispívá k utváření hodnot jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost
- rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším
- umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze)
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností
- vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu
- vede k pochopení a významu ochrany osobních údajů, zná svá práva v této oblasti

3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech:

- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy
- prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech
- prohlubuje základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací, jejich vlivu na řešení globálních i lokálních problémů v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a dodržování lidských práv
- rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech
- rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru
- prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu
- vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie; seznamuje s dopadem jejich činnosti na osobní i občanský život jednotlivce i s možnostmi jejich zpětného ovlivňování a využívání
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem dětí o osobnostní vzory
- rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat emocionální zaujetí v situacích motivujících k setkávání, srovnávání a hledání společných evropských perspektiv
- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky
- obohacuje pohledy dítěte na sebe sama z hlediska otevřených životních perspektiv rozšířených o možnosti

volby v evropské a mezinárodní dimenzi

- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života
- utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám
- upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost

4.Multikulturní výchova:

- poskytuje dětem základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
- rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturních kontaktů k obohacení sebe i druhých
- učí děti komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých
- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné
- rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie
- učí děti uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání,
- poskytuje znalost některých základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance aj.
- pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat je
- napomáhá dětem uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí
- stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu
- pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti
- vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu
- učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám

5.Environmentální výchova:

- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
- přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa
- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí
- ukazuje modelové příklady jednání, která jsou žádoucí i nežádoucí z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni
- seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti.
- učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů
- učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska

- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů
- vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti
- podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí
- vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

6. Mediální výchova:

- vede k rozeznávání platnosti a významu argumentů přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
- umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů
- vede k osvojení si základních principů vzniku významných mediálních obsahů (zvl. zpravodajských)
- umožňuje získat představy o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec (včetně právního kontextu)
- vytváří představu o roli médií v každodenním ve veřejné komunikaci
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu
- rozvíjí citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení
- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění
- rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci
- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace
- vede k uvědomování si bezpečného využívání informačních technologií a chování na internetu

Délka a časový plán výchovy a vzdělávání

Délka výchovy a vzdělávání závisí na době pobytu dítěte v zařízení.

Příležitostná:

- řadíme výchovné, vzdělávací, zájmové a rekreační činnosti jako jsou besedy, výstavy, exkurze, výlety, slavnosti, návštěvy divadelních představení, sportovní hry, zájmové kroužky aj. – probíhá dle týdenních plánů rodinné skupiny

Pravidelná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost:

- probíhá v jednotlivých rodinných skupinách dle plánu, dále děti docházejí do zájmových útvarů dle jejich přání a schopností, také probíhá v rámci zájmových kroužků, které vedou vychovatelé DD

Prázdninová činnost – táborové, turistické a rekreační pobyty:

- spojené s pobytem mimo Dětský domov. Probíhá každoročně v době prázdnin či některých víkendů. Návrhy prázdninových akcí předkládají vychovatelé během školního roku.

Osvětová činnost:

- zejména se týká aktivit prevence rizikového chování ve spolupráci s odbornými pracovníky příslušných institucí – Policie ČR, lékaři, OSPOD aj.

Organizace dne zařízení je stanovena Vnitřním řádem dětského domova. Je kladen důraz zejména na dodržování časového harmonogramu při vstávání dětí do školy, podávání pokrmů, činnostech a večerce.

Formy vzdělávání

Přijetím zákona č. 109/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nastoupila nová filozofie práce s dětmi, u kterých je nařízena ústavní výchova. Nové trendy humanizace dětského domova změnily pohled na potřeby dětí, zároveň se od plánovaných aktivit a striktního programu dne přechází k individuální práci s dítětem a jeho rodinou.

Život v rodinné skupině se víc a víc přibližuje životu ve větší rodině. To se kladně odráží na dětech samotných, na jejich chování, jednání a prožívání.

Děti se aktivně podílejí na chodu své „domácnosti“, naučí se vařit, nakupovat, prát, žehlit a uklízet, naučí se postarat o mladší sourozence nebo kamarády, zejména však navazují pevnější citové vazby, nejsou citové prázdné, frustrované ani deprivované.

V dětském domově je využívána forma výchovy mimoškolního vzdělávání a sebevýchova dětí a určitým specifickým způsobem je naplňována také forma výchovy rodinné.

Výchovné působení je realizováno formou cílevědomého, přímého působení, které zahrnuje působení školy, rodiny a společenských organizací, a nepřímé působení, jenž je ovlivňováno sdělovacími prostředky a mimoškolního prostředí, prostředí dětského domova a jeho rodinné skupiny.

Výchova a vzdělávání je zajišťována těmito formami:

- hromadné formy výchovné práce (př. exkurze, výlety)
- skupinové formy výchovné práce (př. práce s rodinnou skupinou)
- individuální přístup
- vliv vnitřního prostředí (př. klidná příjemná atmosféra, pořádek)
- pravidelné činnosti (př. PNV)
- vzor dospělého
- prázdninová činnost

Obsah vzdělávání

Hlavním obsahem výchovy a vzdělávání je příprava dítěte na samostatný život se zřetelem na jeho individuální zvláštnosti.

Výchovně vzdělávací činnosti vycházejí ze Vzdělávacího programu, týdenních plánů jednotlivých rodinných skupin, programu rozvoje osobnosti dítěte, kde je přihlédnuto k individuálním a věkovým zvláštnostem a je respektována duševní hygiena dítěte.

Na každé rodinné skupině se střídají dva vychovatelé, kteří využívají takových forem a metod výchovy, které se jeví pro plnění daného cíle jako nejvýhodnější.

Důraz je kladen na přítomnost, prožitkovou a na uspokojení potřeb dítěte, rozvoj jeho schopností a zdravé fyzické, psychické a sociální prospívání.

V DD je metodikem školní prevence zpracován Minimální preventivní program, kde je komplexní program zaměřený na osobnostní a sociální rozvoj, výcvik komunikačních dovedností, oblast prevence sociálně patologických jevů. Negativní jevy jsou řešeny kmenovými vychovatelkami v rámci rodinné skupiny ve spolupráci s ostatními vychovateli, metodikem prevence a ředitelkou.

Důraz je kladen na vytváření stabilního prostředí, které se snaží přiblížit rodinnému soužití, uspokojování základních citových potřeb dětí a formování osobnostního profilu dítěte.

Předškolní věk

Zvládnutí základů mateřského jazyka v řečovém projevu do té míry, aby bylo dítě schopno se srozumitelně vyjadřovat a úspěšně navazovat kontakty s dětmi i dospělými. Získání elementárních předpokladů pro svoji tvořivost. Dítě si má osvojit hygienické návyky, základní pohybové dovednosti a s tím související poznatky a zkušenosti. Do práce s dítětem se včleňuje vhodná motivace, využívá se jeho touhy po činnosti a poznání. Potlačují se negativní jevy jako jsou zlovyky a špatné návyky. V rámci sebeobsluhy se dítě musí naučit se obléci, obout, vyzout, vzít si věci apod.

Mladší školní věk

Osvojují si základní vzdělávací prostředky a dovednosti (čtení, psaní, počítání), získávají základní poznatky o životě v přírodě, seznamují se s elementárními záležitostmi. Důležitým jevem je získání pracovních návyků. Přírozenou formou se potlačuje tvorba nežádoucích návyků, vzdor, negativismus, nekázeň. V oblasti sebeobsluhy se rozšiřují činnosti předškolního věku. Přebírají odpovědnost za jim svěřený úkol, učí se udržovat pořádek kolem své osoby (aktovka, skříň, zásuvka), zvládnou jednoduchý nákup. V domácnosti se podílí na jednodušších pracovních činnostech, přiměřeně jejich fyzickému a psychickému vývoji.

Starší školní věk

Získávají základy všeobecného vzdělání z různých oblastí vědy, kultury, umění s uplatněním všech výchovných aspektů a možností. Oceňují se odměnami nebo tresty kvalitou vědomostí, dovedností, návyků, stupeň aktivity, různé delikty, podvody, krádeže. Samozřejmě součástí sebeobsluhy je praní, vyčištění obuvi, převlékání postelí, žehlení prádla, uklízení, mytí nádobí, udržování čistoty oblečení v pořádku kolem své osoby. Podílejí se na vaření, zvládnou s pomocí dospělých složitější postupy přípravy.

Mládež

Připravuje se již na budoucí povolání. Předpokládá se, že jsou tyto děti již samostatné, dokáží zvládnout náročné úkoly, pomáhají mladším, jsou jim příkladem.

Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Na základě vyhlášky č. 73/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů, o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných, stanovují podmínky pro tyto děti v jednotlivých zařízeních do školního vzdělávacího programu.

Dětský domov poskytuje speciální péči dětem se specifickými poruchami učení i chování. Pracuje s dětmi při pravidelné přípravě do školy podle individuálních plánů doporučených pedagogicko-psychologickou poradnou a sestavených učiteli základních škol, kam děti docházejí. Speciální vzdělávání se uskutečňuje s podporou pedagogicko-psychologické poradny, případně SPC.

Samozřejmostí je zvyšování odbornosti pedagogických pracovníků formou seminářů, školení a zvyšováním pedagogického odborného vzdělání.

Podmínky přijímání dítěte

Dítě může být do Dětského domova umístěno na základě rozhodnutí soudu o předběžném opatření nebo o nařízení ústavní výchovy.

- Legislativní opora: Zák. č. 109/2002 Sb. (§ 5) - zákon o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních, zákon č. 561/2004 Sb. - Školský zákon

První kroky po příchodu dítěte:

- Převzetí dokumentace dítěte (pravomocné rozhodnutí nebo předběžné opatření soudu nebo písemná žádost o přijetí, rodný list, občanský průkaz, poslední školní vysvědčení, průkaz zdravotní pojišťovny, očkovací průkaz, seznam ošacení, dotazníky osobní a rodinné anamnézy) – dokumentace se liší podle toho, z jakého prostředí dítě přichází (pokud z DDÚ, kojeneckého ústavu, FOD Klokánek či přímo odebrání z rodiny)
- Vstupní pohovor (přivítání dítěte, informace o chodu zařízení, seznámení se zaměstnanci DD) provede s dítětem zástupkyně ředitelky. Ředitelka zařadí dítě do rodinné skupiny a seznámí je s přímými vychovateli. Zástupkyně ředitelky seznámí dítě s vnitřním řádem, s právy a povinnostmi, dále poučí BOZP a PO, přidělí dítěti lůžko, osobní skříňku, osobní potřeby, zajistí jeho další vybavení v rámci plného přímého zaopatření. Ředitelka založí veškerou potřebnou pedagogickou dokumentaci o dítěti, kterou posléze doplňují přímí vychovatelé dítěte.

Podmínky ukončení pobytu dítěte

K ukončení pobytu dítěte dochází:

- Jestliže o ukončení ústavní výchovy rozhodne soud
- Jestliže dítě dosáhne zletilosti
- Jestliže rozhodne příslušný diagnostický ústav o přemístění dítěte do jiného zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy

V den odchodu dítěte ze zařízení předá ředitelka či zástupkyně ředitelky zletilému dítěti, zákonnému zástupci nezletilého dítěte nebo jinému zařízení osobní dokumentaci a další informace spojené s ukončením pobytu v zařízení. O termínu odchodu je dále informován soud, OSPOD, rodiče, škola, ÚP aj. V případě, že dítě odchází ze zařízení po ukončení ústavní výchovy nebo zrušením smlouvy, je každému dítěti nabídnuta pomoc ve formě hledání bydlení a zaměstnání.

BEZPEČNOST PRÁCE A OCHRANY ZDRAVÍ

Bezpečnost a ochrana zdraví vychází z obecných požadavků bezpečnostních předpisů dle zásad BOZP a VŘ.

Děti jsou pravidelně seznamovány s vnitřním řádem a bezpečností při všech činnostech (nejméně však 2x do roka). Děti jsou poučeny o možném ohrožení zdraví a bezpečnosti při pracovních úrazech. Jsou seznámeny s pokyny, právními a ostatními předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v různých činnostech. S VŘ a bezpečností při všech činnostech je seznámeno každé příchozí dítě do zařízení. Poučení o bezpečnosti se uskuteční před každou akcí, vycházkou a prázdninami. Vychovatelé zodpovídají za bezpečnost svěřených dětí od nástupu služby do předání služby jinému zaměstnanci. Při pohybových aktivitách dbají vychovatelé zvýšené pozornosti o bezpečnost dětí. Vychovatelé jsou pravidelně proškolení a seznamováni s podmínkami BOZP. Úrazy všech dětí a zaměstnanců jsou zaznamenány knize úrazů. Při úraze je vychovatel povinen poskytnout první pomoc, v případě potřeby zavolat lékařskou pomoc a zároveň informovat ředitelku DD.

OSOBNÍ ÚDAJE

Zařízení shromažďuje a vede takové údaje o uživatelích (dítě, zákonný zástupce dítěte, nezaopatřená osoba, zaměstnanec DD), které umožňují poskytovat bezpečné, odborné a kvalitní služby. Zařízení vytváří podmínky k tomu, aby zpracování osobních údajů odpovídalo platným obecně závazným normám.

Ředitelka školského zařízení informuje zaměstnance nejméně 1x ročně o ochraně osobních údajů v dětském domově. Vychovatelé nejméně 1x ročně informují děti, nezaopatřené osoby a zákonné zástupce dětí o ochraně osobních údajů ve školském zařízení.

Dětský domov všechny osobní údaje, se kterými nakládá a které zpracovává, chrání vhodnými a dostupnými prostředky před zneužitím. Dětský domov uchovává osobní údaje v prostorách, na místech, v prostředí nebo systému, do kterého má přístup omezený, předem stanovený a v každý okamžik alespoň řediteli DD známý okruh osob. Jiné osoby mohou získat přístup k osobním údajům pouze se svolením ředitele DD nebo jím pověřené osoby.

Dětský domov zpracovává pouze takové osobní údaje, jež jsou pro jeho činnost nezbytné a také po nezbytně dlouhou dobu.

ZVEŘEJNĚNÍ VP

Tento dokument je přístupný pedagogickým pracovníkům v prostorách DD – vychovatelna.

Se vzdělávacím plánem byli pracovníci seznámeni 11/2013 na poradě pracovníků. S poslední aktualizací vzdělávacího plánu byli pracovníci seznámeni 9/2016 na poradě pracovníků.

Tento vzdělávací program může být měněn a doplňován podle specifických potřeb dětí a podmínek v zařízení.

V Litoměřicích dne: 1.9.2016, aktualizace 6.8.2018

Vypracovala: Mgr. Iveta Donovalová

Četli: